

PREDHOVOR

Publikácia, ktorá sa dostáva na knižný trh a do rúk čitateľskej verejnosti je mimoriadnym dielom, zostaveným autorským kolektívom popredných odborníkov s dlhoročnou vedecko-pedagogickou praxou. Je doplneným a rozšíreným vydaním monografie „Ako písať a komunikovať“, ktorá bola vydaná vo Vydavateľstve Osveta v roku 2011 a ocenená prémie literárneho fondu v roku 2012. Monografia je určená všetkým, ktorí vstupujú na pôdu vedeckého bádania a majú snahu budovať svoju kariéru na solídnom základe vedeckého nazerania na súčasný svet, ale aj na svoju prácu. Najmä študenti vysokých škôl, začínajúci vysokoškolskí učitelia, ako aj mnoho mladých odborníkov širokej spoločenskej praxe sa stretáva s častou úlohou predniesť prednášku, napísať kvalifikačnú, odbornú, alebo vedeckú prácu, pripraviť abstrakt, poster, alebo po období skúmania a vedeckej práci spracovať jej výsledky a napokon ich prezentovať v hovorenej, písanej či audiovizuálnej forme.

Mnohé podnety v nej však nájdú aj tí, ktorí už na túto, pre niekoho posvätnú pôdu vstúpili a obohatili našu spoločnosť o prírastok tezauru ľudského poznania. Monografia dáva tiež odpoveď na to, ako sa má vyrovnáť mladý človek s dnes všeobecne deklarovanou snahou o vytvorenie „vedomostnej spoločnosti“, čo okrem iného predpokladá systém permanentného celoživotného vzdelávania. Jej obsah je preto vhodný nielen pre začínajúcich adeptov vedeckého bádania v danom odbore jedinca, ale je prínosom aj pre tých, ktorí chcú byť „in“ – na úrovni doby 21. storočia. Autori do nej vložili svoje dlhoročné skúsenosti a neľutovali námahu podeliť sa o svoje cenné a praxou nadobudnuté poznatky, ktoré mladý človek nepočuje na prednáškach a mnohé uvedené v tejto publikácii nenájde ani v žiadnych informačných médiách.

Jednotlivé kapitoly publikácie sú zostavené formou autonómnych blokov, ktoré je možné študovať bez nadväznosti na predchádzajúci text. Publikácia začína objasnením základných pojmov a orientuje čitateľa nielen na zásady tvorby všetkých typov kvalifikačných a vedeckých prác, ale aj aspekty pri ich obhajobe. Nie je opomenutá ani problematika tvorby vysokoškolských učebných textov a učebníc. Samostatné kapitoly sú

venované podstate vstupných ale aj iných vedeckých prác, ich obsahu od anotácie a abstraktu až po tvorbu monografie s odbornou charakteristikou, významnosti jednotlivých foriem vedeckej, ale aj popularizačnej práce ako je vedecká príručka, literatúra faktu, encyklopedické práce, poster, vedecký oznam, až po samotný konštruktívny obsah kritiky vedeckej práce. Toto je konfrontované s vysokoškolským a autorským zákonom s osobitným názorom autorov a ich kritickým pohľadom na význam a skutočnosť, ktoré sú problematické v reálnej praxi, najmä vo vysokoškolskom vzdelávacom systéme.

Vhodne je objasnené spektrum vedeckej práce v súbore vied, najmä spôsoby práce pri získavaní informácií, zásadách a etike citovania, pri teoretickom a etickom aspekte vedeckého myslenia. V publikácii akcentovaný význam rétoriky a verbálnej komunikácie je významný najmä pre adeptov učiteľských aprobácií našich vysokých škôl. Do komplexu „akademických činností“ je vhodne zaradená kapitola o význame „vedomostnej spoločnosti“, v ktorej je zvýraznený súčasný svetový trend systematického prístupu k vede, vráťanie klasifikácie a významu modelovania „systémovej vedy“. Jednotlivé tematické bloky nie sú redundantným textom už jestvujúcich odborných či vedeckých publikácií, ale sú doplnené odporúčanou literatúrou, ktorá detailnejšie pojednáva o danej téme.

Využitie publikácie, najmä pre adeptov učiteľstva akademických, ako aj profesijných disciplín, je opodstatnené predovšetkým z hľadiska účelového spojenia teórie a praxe v oblasti vedecko-pedagogického pôsobenia. Obsah monografie je spracovaný na odbornej úrovni, ktorá svedčí o vysokej profesionálnej spôsobilosti a dlhodobej pedagogickej praxi spoluautorov jednotlivých kapitol a tém publikácie. Jej didaktická kvalita je zrejmá najmä v správnom a proporcionálnom akceptovaní zásad všeobecnej pedagogiky, ako vedy o výchove a vzdelávaní, s vysoko náročnou aplikáciou na špecifiká vedecko-pedagogického pôsobenia.

Odborná úroveň predkladanej publikácie ju predurčuje nielen na vysokoškolské štúdium druhého a tretieho stupňa a začínajúcich pedagogických aj odborných pracovníkov v oblasti školstva, ale aj pre nadstavbové a rozširujúce typy štúdiá, ako aj pre pracovníkov odborných a koncepčných pracovísk a manažérov v oblasti výchovy a vzdelávania.

Čo však považujem za veľký prínos tohto rozšíreného vydania, je zaradenie troch nových kapitol s názvom „Psychologické východiská vedeckej a pedagogickej práce“ a kapitoly „Psychologické riziká kreatívnej práce“ a „Duševná hygiena vo vedeckej práci“. Sú to veľmi potrebné informácie, ktoré zvýrazňujú nielen faktory základov komunikačného procesu ako takého. Sú doplnené aj o faktory prostredia, možné modely tohto procesu, osobnostné faktory, význam komunikácie pre kvalitné vzájomné vzťahy až po negatívne účinky stresu, vyplývajúce z nesprávnych prístupov jednotlivcov v komunikačnom procese. V súčasnej

etape rozvoja IKT (informačných a komunikačných technológií) sú tieto otázky veľmi aktuálne. Preto aj ďalšie rozšírené state v kapitolách 6–9 považujem za šťastný krok autorského kolektívu, keď zaradil do publikácie otázky, odpovedajúce na súčasné trendy manažérskej činnosti, ktorá je s využívaním IKT veľmi úzko prepojená.

Uvedené nové kapitoly sú preto výrazným novátorským prístupom autorov v komplexnosti prístupu, tvorby a celkového významu náročnej vedeckej práce. Okrem týchto nových kapitol najde čitateľ v predkladanej publikácii podrobne analyzovanú problematiku jednotlivých aspektov celého spektra skutočnej vedeckej práce s kritickým prístupom autorov k aktuálnym problémom, ktoré majú celospoločenský dosah.

Liptovský Mikuláš 24.3.2013

Dr. h. c. prof. Ing. Vladimír Janeček, DrSc.